

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.

متن کامل لایحه جدید شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴

نوشته شده توسط گام حق دسته : قوانین منتشر شده در ۱۱ دی ۱۳۹۴
بازدید: ۱۶ شورای نگهبان لایحه شوراهای حل اختلاف را با توجه به اصلاحات انجام شده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست. متن لایحه از قرار ذیل است:

مبحث اول - مقررات عمومی

ماده ۱- به منظور حل اختلاف و صلح و سازش بین اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی، شوراهای حل اختلاف که در این قانون به اختصار شورا نامیده میشوند، تحت نظارت قوه قضائیه و با شرایط مقرر در این قانون تشکیل میگردد.
تبصره- تعیین محدوده فعالیت جغرافیایی شورا در هر حوزه قضایی به عهده رییس همان حوزه قضایی میباشد.

ماده ۲- شوراها به شوراهای یک و دو تقسیم می شوند که حدود صلاحیت هر یک به ترتیب زیر است:
الف- شوراهای یک در وهله نخست به برقراری صلح و سازش میان طرفین اختلاف مبادرت نموده و در صورت عدم حصول صلح و سازش، حسب مورد با رعایت ماده ۱۰ این قانون، رسیدگی و نسبت به صدور رأی اقدام میکنند.
ب- شوراهای دو تنها به برقراری صلح و سازش مبادرت میکنند.

ماده ۳- شوراهای یک در شهرها و بخش ها و شوراهای دو در شهرها و بخش ها و در صورت لزوم در روستاها به تعداد لازم تشکیل می گردد.
تبصره- رئیس کل دادگستری استان می تواند با موافقت رئیس مرکز امور شوراهای، برای رسیدگی به امور خاص به ترتیب مقرر در این قانون شوراهای تخصصی تشکیل می دهد.

مبحث دوم - ترکیب اعضاء و چگونگی انتخاب

ماده ۴- شوراهای یک و دو دارای رئیس، دو نفر عضو اصلی و یک نفر عضو علی البدل هستند و در صورت نیاز می توانند برای انجام وظایف خود دارای مسئول دفتر باشند که توسط رئیس حوزه قضایی مربوط پیشنهاد و ابلاغ آن از سوی رییس کل دادگستری استان یا معاون ذی ربط وی صادر می شود.

ماده ۵- در هر حوزه قضایی یک یا چند نفر قاضی دادگستری که قاضی شورا نامیده می شوند مطابق مقررات این قانون انجام وظیفه می نمایند.

تبصره ۱- قوه قضائیه می تواند برای تأمین قضات شورا از میان قضات شاغل یا بازنشسته یا حالت اشتغال استفاده نماید.

تبصره ۲- مرکز امور شوراهای می تواند از قضات شورا به صورت تمام وقت یا پاره وقت استفاده نماید.

تبصره ۳- تعیین یک قاضی برای چند شورا با تشخیص رییس کل دادگستری استان بلامانع است.

ماده ۶- حکم انتصاب قاضی شورا توسط رییس قوه قضاییه و حکم انتصاب هر یک از اعضای شورا پس از احراز شرایط مقرر در این قانون، توسط رییس مرکز امور شوراهای صادر می شود.

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.

مبحث سوم - شرایط عضویت

ماده ۷- اعضای شورا باید دارای شرایط زیر باشند:

- الف- متدین به دین مبین اسلام؛
- ب- تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛
- ج- التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه؛
- د- حسن شهرت به امانت و دیانت و صحت عمل؛
- ه- عدم اعتیاد به مواد مخدر یا روان گردان یا سکرآور؛
- و- حداقل ۳۵ سال سن تمام؛
- ز- کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا معافیت از آن؛
- ح- حداقل مدرک کارشناسی یا مدرک حوزوی معادل آن یا کاردانی رشته های حقوق، علوم قضایی یا شوراهای حل اختلاف برای تمامی اعضای شوراهای یک و برای اعضای شورای دو ترجیحاً داشتن دیپلم و بالاتر و در غیر این صورت حداقل سواد خواندن و نوشتن؛
- ط- متأهل بودن؛
- ی- سابقه سکونت در محل شورا حداقل به مدت شش ماه و تداوم سکونت پس از عضویت؛
- ک- نداشت سابقه محکومیت مؤثر کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛
- تبصره ۱- برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک دانشگاهی یا حوزوی در رشته های حقوق قضایی یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند.
- تبصره ۲- افرادی که پیش از لازم الاجرا شدن این قانون به عضویت شوراهای در آمده اند در صورت نداشتن شرایط موضوع بند (ح) ادامه عضویتشان بلامانع است.
- تبصره ۳- رییس مرکز امور شوراهای می تواند برای صلح و سازش در دعاوی و شکایات اقلیت های دینی موضوع اصل سیزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شورای دو خاص آنان تشکیل دهد. اعضای این شورا باید متدین به دین خود باشند.

ماده ۸- قضات، کارکنان دادگستری، وکلاء و مشاوران حقوقی و کارکنان نیروهای نظامی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران و نیروهای اطلاعاتی تا زمانی که در سمت های شغلی خود هستند حق عضویت در شورا را ندارند.

مبحث چهارم - صلاحیت شورا

ماده ۹- در موارد زیر شوراهای یک و دو با تراضی طرفین برای صلح و سازش اقدام می نمایند:

- الف- تمامی امور مدنی و حقوقی؛
- ب- تمامی جرائم قابل گذشت؛
- ج- جنبه خصوصی جرائم غیر قابل گذشت؛

تبصره ۵- در صورتی که رسیدگی شورا با درخواست یکی از طرفین صورت پذیرد و طرف دیگر تا پایان جلسه اول عدم تمایل خود را برای رسیدگی در شورا اعلام نماید، شورا در خواست را بایگانی و طرفین را به مرجع صالح راهنمایی می نماید.

ماده ۱۰- در موارد زیر، قاضی شورا با مشورت اعضای شورای یک رسیدگی و مبادرت به صدور رأی می نماید:

الف- دعاوی مالی تا نصاب دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بجز مواردی که در تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون در دادگستری مطرح می باشند؛

ب- تمامی دعاوی مربوط به تخلیه عین مستاجر بجز دعاوی مربوط به سرقتی و حق کسب و پیشه؛

ج- صدور گواهی حصر وراثت، تحریر ترکه، مهر و موم ترکه و رفع آن؛

د- ادعای اعسار از پرداخت محکومبه در صورتی که شورا نسبت به اصل دعوی رسیدگی کرده باشد.

ه- دعاوی خانواده راجع به جهیزیه، مهریه و نفقه تا نصاب مقرر در بند (الف).

و- تأمین دلیل

ز- جرایم بازدارنده و اقدامات تأمینی و تربیتی و امور خلافی که مجازات نقدی قانونی آن حداکثر و مجموعاً تا سی میلیون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و یا سه ماه حبس باشد.

تبصره ۱- دعاوی راجع به خلع ید قابل رسیدگی توسط قاضی شورا نیست.

تبصره ۲- شورای یک مجاز به صدور حکم حبس نمیباشد.

ماده ۱۱- دعاوی زیر قابلیت طرح در شورا را حتی با توافق طرفین ندارد:

الف- اختلاف در اصل نکاح، اصل طلاق، فسخ نکاح، رجوع، نسب.

ب- اختلاف در اصل وقفیت، وصیت، تولیت.

ج- دعاوی راجع به حجر و ورشکستگی

د- دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی

ه- اموری که به موجب قوانین دیگر در صلاحیت مراجع اختصاصی یا مراجع قضایی غیردادگستری می باشد.

ماده ۱۲- در تمامی اختلافات و دعاوی خانوادگی و سایر دعاوی مدنی، دادگاه رسیدگی کننده می تواند با توجه به کیفیت دعوی یا اختلاف و امکان حل و فصل آن از طریق صلح و سازش، فقط یک بار برای مدت حداکثر تا دو ماه موضوع را به شورای یک یا دو ارجاع نماید.

تبصره ۵- در اجرای این ماده، شوراها مکلفند برای حل و فصل دعوی یا اختلاف و ایجاد صلح و سازش تلاش کنند و نتیجه را اعم از حصول یا عدم حصول سازش در مهلت تعیین شده به مرجع قضایی ارجاع کننده برای تنظیم گزارش اصلاحی یا ادامه رسیدگی مستنداً اعلام نمایند.

ماده ۱۳- شوراها باید اقدامات لازم را برای حفظ اموال اشخاص صغیر، مجنون و غیر رشید که فاقد ولی یا قیم باشد و همچنین غایب مفقود الاثر، ماترک متوفای بلاوارث و اموال مجهول المالک به عمل آورند و بلافاصله مراتب را به مراجع صالح اعلام کنند. شوراها حق دخل و تصرف در هیچ یک از اموال مذکور را ندارند.

ماده ۱۴- در صورت اختلاف در صلاحیت محلی شوراهای یک و دو به ترتیب زیر اقدام می شود:
الف- در مورد شوراهای واقع در یک حوزه قضایی ، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه عمومی همان حوزه است.

ب- در مورد شوراهای واقع در حوزه های قضایی یک شهرستان یا استان، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه عمومی حوزه قضایی شهرستان مرکز استان است.

ج- در مورد شوراهای واقع در دو استان، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه عمومی شهرستان مرکز استانی است که ابتدائاً به صلاحیت شورای واقع در آن استان اظهار نظر شده است.

ماده ۱۵- در صورت بروز اختلاف در صلاحیت شورای یک و دو با سایر مراجع قضایی غیردادگستری در یک حوزه قضایی ، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه عمومی حوزه قضایی مربوط است و در حوزه های قضایی مختلف یک استان ، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه عمومی شهرستان مرکز همان استان است. در صورت تحقق اختلاف شوراهای یک و دو با مراجع قضایی واقع در حوزه دو استان ، به ترتیب مقرر در بند (ج) ماده ۱۴ این قانون عمل خواهد شد.

ماده ۱۶- در صورت بروز اختلاف در صلاحیت بین شورای یک و دو و مرجع قضایی ، نظر مرجع قضایی لازم الاتباع است.

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.

مبحث پنجم - ترتیب رسیدگی در شورا

ماده ۱۷- رسیدگی شوراها با درخواست کتبی یا شفاهی به عمل می آید. درخواست شفاهی در صورت مجلس قید و به امضای خواهان یا متقاضی میرسد.

ماده ۱۸- درخواست رسیدگی متضمن موارد زیر است:

الف- نام و نام خانوادگی ، مشخصات و نشانی طرفین دعوا؛

ب- موضوع خواسته یا درخواست یا اتهام؛

ج- دلیل و مستندات درخواست؛

تبصره- در تنظیم درخواست ، استفاده از اوراق مخصوص دادخواست الزامی نیست.

ماده ۱۹- رسیدگی قاضی شورا از حیث اصول و قواعد ، تابع مقررات قوانین آیین دادرسی مدنی و کیفری است.

تبصره ۱- اصول و قواعد حاکم بر رسیدگی شامل مقررات ناظر به صلاحیت ، حق دفاع ، حضور در دادرسی ، رسیدگی به دلایل و مانند آن است.

تبصره ۲- مقررات ناظر به صدور رأی ، واخواهی ، تجدید نظر و هزینه دادرسی، از حکم مقرر در این ماده مستثنا و تابع این قانون است.

ماده ۲۰- رسیدگی شورا تابع تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.

تبصره ۱- منظور از تشریفات در این ماده، مقررات ناظر به شرایط شکلی درخواست، نحوه ابلاغ، تعیین اوقات رسیدگی، جلسه دادرسی و مانند آن است.

تبصره ۲- چنانچه خوانده با دعوت شورا در جلسه رسیدگی حاضر نشود و یا لایحه ای ارسال نکند و این دعوت مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی راجع به ابلاغ نباشد، شورا مکلف است او را با ارسال اخطاریه دعوت کند.

ماده ۲۱- طرفین می توانند شخصاً در شورا حضور یافته یا از وکیل استفاده نمایند.

ماده ۲۲- در مواردی که دعوی طاری یا مرتبط با دعوی اصلی از صلاحیت ذاتی شورا خارج باشد، رسیدگی به هر دو دعوا در مرجع قضایی صالح به عمل می آید.

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.

ماده ۲۳- شورای یک علاوه بر رسیدگی به دلایل طرفین می تواند تحقیق محلی، معاینه محل، تأمین دلیل را نیز با ارجاع رئیس شورا توسط یکی از اعضاء به عمل آورد.

ماده ۲۴- رسیدگی شورای یک و دو در امور مدنی مستلزم پرداخت یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰,۰۰۰) ریال و در امور کیفری پنجاه هزار (۵۰,۰۰۰) ریال به عنوان هزینه دادرسی است. درآمد حاصل از هزینه دادرسی، جریمه های قانونی و نیم عشر اجرای آرای شوراها و سایر موارد قانونی به خزانه واریز و صد درصد (۱۰۰٪) مبلغ واریزی از محل اعتبار خاصی که به همین منظور هر ساله در قانون بودجه منظور می شود به شوراها اختصاص می یابد تا به صورت کمک در موارد ذیل هزینه گردد:

الف- پرداخت پاداش به اعضاء، دبیران و کارکنان شوراها؛

ب- سایر موارد از قبیل هزینه تعمیرات و تجهیزات و هزینه های اداری مرکز امور شوراها؛

ج- بیمه تأمین اجتماعی کارکنان و اعضای شورا؛

تبصره ۱- ارقام مذکور در این ماده و بند (الف) ماده ۱۰ هر سه سال یکبار با پیشنهاد رییس مرکز امور شوراها و تصویب هیئت وزیران متناسب با تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین میگردد، تعدیل می شود.

تبصره ۲- رییس مرکز امور شوراها می تواند از منابع موضوع این ماده برای پرداخت پاداش به قضات بازنشسته و حالت اشتغال که در اجرای این قانون فعالیت می کنند، اختصاص دهد.

مبحث ششم - اتخاذ تصمیم و صدور رأی

ماده ۲۵- در صورت حصول صلح و سازش میان طرفین، حسب مورد شوراها یکی و دو گزارش اصلاحی تنظیم و به طرفین ابلاغ می کنند و مفاد گزارش مذکور معتبر و لازم الاجراست. در صورت عدم حصول صلح و سازش، چنانچه موضوع در صلاحیت شورای یک باشد، قاضی شورا پس از مشورت با اعضای شورا و اخذ نظر کتبی آنان رأی مقتضی صادر می کند و در این صورت تنها نظر قاضی ملاک

اخذ تصمیم و صدور رأی است. چنانچه موضوع در صلاحیت شورای یک نباشد، طرفین به مرجع صالح هدایت می شوند. نظر اعضای شورا و مستندات باید ثبت و در پرونده منعکس شود.

ماده ۲۶- رأی صادره از سوی قاضی شورا حضوری است، مگر اینکه محکوم علیه یا وکیل او در هیچ یک از جلسات رسیدگی با عذر موجه حاضر نشده و به طور کتبی نیز دفاع ننموده باشد و یا اخطاریه ابلاغ واقعی نشده باشد.

ماده ۲۷- محکوم علیه غایب حق دارد به رأی غیابی ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ واقعی، اعتراض نماید. این اعتراض وخواهی نامیده می شود و قابل رسیدگی است.

ماده ۲۸- تمام آرای صادره موضوع ماده ۱۰ این قانون ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظرخواهی می باشد. مرجع تجدید نظر از آرای قاضی شورا، دادگاه عمومی همان حوزه قضایی می باشد. چنانچه مرجع تجدید نظر آرای صادره را نقض نماید، رأساً مبادرت به صدور رأی میکند. تبصره- گزارش اصلاحی شورا قابل اعتراض نمی باشد و قطعی است.

ماده ۲۹- هرگاه در تنظیم یا نوش رأی سهو قلم رخ بدهد مانند از قلم افتادن کلمه ای یا اضافه شدن آن و یا اشتباه در محاسبه صورت گرفته باشد تا وقتی که نسبت به آرای مذکور اعتراض نشده است، قاضی شورا با درخواست ذینفع رأی را تصحیح می کند و رأی تصحیح شده به طرفین ابلاغ خواهد شد. تسلیم رونوشت رأی اصلی بدون رأی تصحیح شده ممنوع است.

ماده ۳۰- اجرای آرای قطعی در امور مدنی به درخواست ذینفع و با دستور قاضی شورا پس از صدور برگه اجراییه مطابق مقررات مربوط به اجرای احکام مدنی و اجرای احکام قطعی در امور کیفری بر طبق مقررات آیین دادرسی کیفری توسط مرجع اجرای احکام دادگستری محل به عمل می آید.

ماده ۳۱- چنانچه محکوم علیه، محکوم به را پرداخت نکند و اموالی از وی به دست نیاید، با تقاضای ذینفع و دستور قاضی مراتب جهت اعمال قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی به اجرای احکام دادگستری اعلام می شود.

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.

مبحث هفتم - سایر مقررات

ماده ۳۲- عضویت در شورا افتخاری است، لیکن قوه قضائیه به تناسب فعالیت و میزان همکاری قضات، اعضاء و کارکنان شورا پاداش مناسب پرداخت میکند.

ماده ۳۳- در صورت فوت یا استعفاء یا عزل اعضای شورا، عضو علی البدل با دعوت رئیس حوزه قضائی جایگزین عضو مذکور می شود.

تبصره- در غیاب عضو شورا، با دعوت رئیس شورا عضو علی البدل عهده دار وظیفه وی خواهد شد.

ماده ۳۴- چنانچه اعضای شورا در انجام وظایف قانونی خود مرتکب تخلف شوند و یا حضور و مشارکت مناسب در جلسات شورا نداشته باشند یا شرایط عضویت در شورا را از دست بدهند، رییس حوزه قضایی مراتب را مستنداً جهت رسیدگی به هیأت رسیدگی کننده به تخلفات اعضای شورا موضوع ماده ۳۵ این قانون اعلام می کند.

ماده ۳۵- هیأت رسیدگی کننده به تخلفات اعضای شورا مرکب از نمایندگان دادرسی انتظامی قضات، رییس شورای حل اختلاف استان و مسئول حفاظت و اطلاعات دادگستری استان خواهد بود.

تبصره ۱- اعضای هیأت یاد شده با ابلاغ رییس قوه قضائیه برای مدت سه سال منصوب می شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۲- چنانچه هیأت مذکور پس از دعوت از عضو شورا و شنیدن اظهارات و دفاعیات وی فقدان یکی از شرایط عضویت یا غیبت غیرمجاز او را احراز نماید، حکم به عزل وی صادر می کند. این حکم قطعی است.

ماده ۳۶- چنانچه قاضی شورا در انجام وظایف قانونی مربوط به شورا، مرتکب تخلف شود، مراتب توسط رییس حوزه قضایی یا هیأت موضوع ماده ۳۵ این قانون به دادرسی انتظامی قضات اعلام می شود تا مطابق مقررات مربوط به تخلفات و جرایم قضات رسیدگی شود.

ماده ۳۷- چنانچه اعضای شورا در مقابل دریافت وجه یا سند پرداخت وجه یا مال یا ارائه خدمت به نفع یکی از طرفین اظهار نظر کنند، به مجازات بزه موضوع ماده ۵۸۸ قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۷۵ - محکوم خواهند شد.

ماده ۳۸- چنانچه اعضای شورا در آزمون استخدام قضات، وکالت دادگستری، مشاور حقوقی یا کارشناس رسمی دادگستری پذیرفته شوند و حداقل سه سال سابقه همکاری با شورا داشته باشند و حسن سابقه آنان به تأیید رییس کل شوراهای حل اختلاف استان برسد مدت کارآموزی آنان به نصف، تقلیل خواهد یافت.

ماده ۳۹- پرونده هایی که تا زمان اجرای این قانون منتهی به اتخاذ تصمیم نشده باشد، با رعایت مقررات این قانون در شوراها رسیدگی و نسبت به آنها اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ماده ۴۰- چنانچه به اعضای شورا در مقام انجام وظیفه و یا به مناسبت آن توهین شود، مرتکب به مجازات بزه موضوع ماده ۶۰۹ قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۷۵ - محکوم خواهد شد.

ماده ۴۱- در مواردی که شورا به عنوان داور مورد توافق طرفین به دعاوی و اختلافات رسیدگی می کند رعایت مقررات مربوط به داوری مطابق قانون آئین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) الزامی است.

ماده ۴۲- جهت تقویت و توسعه شوراها، وزارتخانه ها و سازمان ها و نهادهای دولتی و عمومی و قضایی ملزم به همکاری با این نهاد، به ویژه تأمین و تخصیص نیروی اداری و قضایی لازم از طریق مأمور به خدمت شدن کارکنان دولت در شوراها هستند.

ماده ۴۳- دولت هر ساله بودجه مورد نیاز شوراها را بر اساس بودجه پیشنهادی قوه قضائیه در قالب ردیف مستقل پیش بینی میکند. تأمین امکانات اداری و تجهیزات و مکان و امور مالی و پشتیبانی شوراها به عهده قوه قضائیه است.

ماده ۴۴- آئین نامه اجرائی این قانون مشتمل بر نحوه ارجاع درخواست ها، مدیریت مجتمع های شوراها و سایر موارد، ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن آن، توسط وزیر دادگستری تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

ماده ۴۵- تمامی قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می گردد.

موسسه حقوقی ذهن ناب همشهری لایحه شورای حل اختلاف مصوب سال ۹۴ را برای سهولت در کار هموطنان بر روی سایت قرار داده است. لطفاً از این تلاش کپی برداری نشود.